

Gudbrandsdalstinget

Til: Klima- og Miljødepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Dato: 07.05.20

Flom i Gudbrandsdal

I de senere år har Gudbrandsdalen vært utsatt for en rekke store og ødeleggende flommer. De to største etter flommen i 1995 kom bare med to års mellomrom i 2011 og 2013. I tillegg har dalen de siste fem årene opplevd ødeleggende flommer i mindre sidevassdrag med påfølgende jordskredfare. Årsaken til flere flommer fra mindre sidevassdrag skyldes en økning av kraftig og mer intensivt lokal nedbør, en endring i klima som vi må forvente fortsetter og øker i årene som kommer. Klimaendringene er tydelige i Gudbrandsdalen, noe vi må ta innover oss og ta konsekvensene av.

Fylkesmannen, NVE og Norsk flomvern varsler flom denne våren da det er mer snø i fjellet enn normalt etter denne vinteren. Våren er her, snøsmeltingen pågår og kommunene i Gudbrandsdalen er utsatt. Hvem har ansvaret når kommuner ønsker å gjøre forebyggende tiltak, og overordna myndigheter ikke tillater uttak av masse i områder hvor kommunene mener dette er nødvendig for å sikre viktige områder?

Kriseberedskap i forbindelse med koronapandemien har vart i flere måneder og vil vedvare i en lengre periode. Dette er en stor belastning for kommunene og beredskapsledelsene i hele Gudbrandsdalen. I tillegg kommer en varslet flom der kommunene får et nytt stort beredskapsansvar.

Det forventes en ødelagt infrastruktur som kan hindre/hemme kommunikasjon, evakuering fra hjem og usikkerheten om hvorvidt man kan oppholde seg i eget hjem. Dette skaper utrygghet og gir en merbelastning hos kommuner og ellers i lokalsamfunnet. Helsepersonell er spesielt utsatt hvis kommunale, fylkeskommunale veier eller E6 blir stengt. I disse koronatider og ellers i året er vi avhengig av at infrastrukturen fungerer, slik at alle kommer seg trygt til og fra jobb.

Det er helt nødvendig at flom- og skredforebygging får økt prioritet. Vi mener at miljøbyråkratiet må vike til fordel for kommunene og et utsatt lokalsamfunn som forventer en ny flomkrise, i et land som allerede er i en nasjonal krisesituasjon.

Finansieringsordninger til å få gjennomført nødvendige standardhevinger, styrke og heve eksisterende flomforebygginger, lage nye flomvoller og fremtidige masseuttak for å tilpasse oss til klimaendringer, finnes ikke. Dette må være et statlig ansvar økonomisk. Å forvente at kommunesektoren alene, og innenfor dagens rammer, skal påta seg ansvaret for konsekvensene av den globale oppvarmingen, er både urealistisk og en farlig avsporing. KS peker på behovet for bedre finansieringsordninger for å løfte det forebyggende sikringsarbeidet, og bedre forsikringsordninger for å håndtere og fordele belastningen med store utgifter for enkeltkommuner og fylkeskommuner når skader oppstår.

Befolkningen i Gudbrandsdalen er vant til å leve med de utfordringer naturen gir, men opplever nå at eksisterende bebyggelse, infrastruktur, idrettsanlegg, næring og landbruksarealer utsettes nok en gang for belastninger og farer man knapt kunne forestille seg for noen tiår siden.

Vi mener mye kan gjøres gjennom forebyggende sikringsarbeid og beredskapsuttak av masse i sideelver og Gudbrandsdalslågen, slik at kommunene kan trygge folks hverdag så godt som mulig i disse krevende situasjonene.

Gudbrandsdalstinget ber om et møte med aktuelle departementer (KMD og KLD), og vi inviterer med Fylkesmannen i Innlandet til å delta. Møtet må prioriteres og avholdes så raskt som mulig.

Det er nødvendig å finne løsninger på en mer lokal forankring og delegering ang. akutte beredskapssituasjoner. Kommunen må få større myndighet til forebyggende akutte tiltak og beredskapsuttak uten at overordna myndigheter krever både reguleringsplaner og konsesjon som tar svært lang tid. Det må kunne handles raskt, lokaldemokratiet og kommunene kjenner sine elver og vassdrag godt. Kommunen har ikke nødvendig myndighet til forebyggende eller akutte beredskapsuttak slik systemet er i dag.

Med vennlig hilsen

Rune Støstad

Leder Gudbrandsdalstinget og ordfører i Nord-Fron